

Vammaispalvelun henkilökohtainen budjetti -kokeilun palvelusetelien hyväksyminen henkilökohtaisessa avussa ja päivätoiminnassa 1.1.2019 alkaen**Perusturvajohtaja Mari Annika Antikainen**
Sosiaalipalvelujen tukipalvelut

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä on toiminut lokakuusta 2016 lähtien yhtenä valinnanvapauskokeilun viidestä kokeilualueesta. ”Ihminen edellä” - valinnanvapauskokeilu laajentuu henkilökohtaisen budjetin kokeiluun. Kokeilu kohdentuu vanhus- ja vammaispalveluiden asiakkaisiin.

Kuopion kaupunki kokeilee henkilökohtaista budjettia henkilökohtaisen avun ja kehitysvammaisten henkilöiden päivätoimintaan 1.1.2019 alkaen. Henkilökohtainen budjetti sopii henkilöille, joilla on jatkuva sekä laaja-alainen palveluntarve ja jotka pystyvät itsenäisesti tai tuettuna suunnittelemaan ja valitsemaan omat palvelunsa. Henkilökohtaisen budjetin kokeilussa sovelletaan palvelusetelilakia, koska valinnanvapauslakia ei ole vahvistettu. Palvelusetelilaki määrittelee palvelusetelin käytön periaatteet vaihtoehtoisena palveluiden järjestämistapana.

Henkilökohtaisen budjetoinnin kokeilussa noudatettavista ehdoista ja periaatteista on valmistelu sääntökirja. Sääntökirjaa on muokattu henkilökohtaisen budjetin periaatteita vastaavaksi. Sääntökirjassa määritellään eri osapuolten asemat, oikeudet ja velvollisuudet kokeilun aikana. Sääntökirja asettaa palvelusetelilain (569/2009) 5 §:ssä olevat hyväksymiskriteerit palveluntuottajille. Palveluntuottajan hyväksyminen valinnanvapauskokeilun palveluntuottajaksi edellyttää sitoutumista sääntökirjan ehtoihin ja periaatteisiin. Sääntökirja toimii myös ohjeena henkilökohtaista budjettia käyttävälle asiakkaalle tai asiakkuutta suunnittelevalle.

Sääntökirjan tarkoituksena on selkeyttää menettelytapoja, tuottaa yhdenvertaisuutta eri toimijoita kohtaan, toimia laadun varmistamisen välineenä ja antaa valvonnalle raamit. Sääntökirja koostuu yleisestä osasta ja liitteistä, joissa on määriteltynä kokeiluun mukaan otettavien palveluiden palvelukuvaukset, omakustannehinnat sekä arkistointiohje. Palvelujen hinnoittelun pohjaksi on tehty palveluiden tuotteistus, jonka perusteella hinnat palveluiden ostolle määräytyvät.

Palvelusetelilaki taustalla

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelilaki (569/2009) sekä siihen liittyvän sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain 12 §:n muutos (570/2009) ovat tulleet voimaan 1.8.2009. Palvelusetelillä edistetään sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttäjien valinnanvapautta ja mahdollisuuksia hankkia tarvitse-

18.12.2018

miaan palveluita yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Palveluseteli edesauttaa palvelumarkkinoiden kehittymistä ja tukee kumppanuutta.

Asiakkaan palvelusetelin määrittelyn ja eurojen pohjana ovat asiakkaalle tehty palvelutarpeen arviointi ja palvelusuunnitelma. Palvelusetelin sähköisenä järjestelmänä käytetään Kuopion kaupungissa käytössä olevaa Vaana Palvelusetelijärjestelmää.

Kunnat päättävät palvelusetelin hinnoittelusta, käytöstä ja laajuudesta. Palvelusetelin käyttö perustuu asiakkaan valinnan vapauteen. Palvelun käyttäjälle tarjotaan palvelusetelin avulla vahvempi rooli palvelun sisällöstä päättämiseen ja vaihtoehtoihin palveluihin.

Palvelusetelipäätöksen saatuaan asiakas solmii itse sopimuksen palveluntuottajan kanssa palveluiden antamisesta. Sopimussuhdetta säätelevät kuluttajaoikeuden ja sopimusoikeuden säännökset ja oikeusperiaatteet. Palvelusetelilain mukaan kunta on kuitenkin palvelusetelillä järjestettävissä palveluissa syntyvien potilas- ja asiakasasiakirjojen henkilötietolaissa tarkoitettu rekisterinpitäjä, joten palveluntuottajien tulee noudattaa kunnan salassapito- ja asiakirjasäädöksiä sekä rekisterinpitösäädöksiä. Asiakirjat tulee pitää erillään palveluntuottajan muusta toiminnasta. Asiakirjat ovat myös julkisuuslain tar koittamalla tavalla viranomaisen asiakirjoja ja niiden luovuttamisesta päättää kunta.

Palvelusetelilainsäädännön mukaan kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo siten, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta muun muassa omana tuotantona, joten kunta määrittelee realistisen palvelusetelin, jolla palvelu voidaan tuottaa. Henkilökohtaisen avun ja päivätoiminnan palvelusetelituotteistus perustuu Kuopion kaupungin vammaispalvelujen oman avustajatoiminnan ja oman päivätoiminnan hintoihin.

Asiakkaan mielipide palvelusetelin saamisesta tulee palvelusetelilain mukaan ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon. Asiakkaalla ei ole ehdotonta oikeutta saada palveluseteliä. Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, mutta tällöin kunnan tulee ohjata asiakas kunnan muulla tavoin (oma toiminta, ostopalvelut) järjestämien palvelujen piiriin.

Asiakkaalta ei peritä omavastuuosuutta eikä muita kuluja palvelusetelillä tuotettavasta henkilökohtaisen budjetin –palvelusta (henkilökohtainen apu, päivätoiminta).

Palvelusetelin arvoa arvioidaan vuosittain ja sen tasoa verrataan oman tuotannon ja ostopalvelujen kustannuksiin.

Henkilökohtaisen budjetoinnin palvelusetelien hinnat ja sääntökirja ovat kokousasian liitteenä.

Vaikutusten arviointi

Asiakaspalvelujen yksilöllisyyden, saatavuuden ja valinnanvapauden mahdollistaminen. Yritysvaikutuksiltaan positiivinen.

PoSoTe-vaikutusten arviointi

Palvelusetelin käyttöönotto vahvistaa asiakkaan valinnanvapautta ja valinnanvapauden laajentumista ennakoiden tulevaa valinnanvapauslainsäädäntöä ja toimii siten ketteränä kokeiluna ennakoiden tulevaa maakuntavalmistelua.

Esitys

Perusturvajohtaja Mari Antikainen:

Perusturva- ja terveyslautakunta päättää:

- hyväksyä vammaispalvelun ja kehitysvammahuollon henkilökohtaisen budjetin kokeilun 1.1.2019 alkaen
- hyväksyä henkilökohtaisen avun ja päivätoiminnan palvelusetelien hinnat liitteen mukaisesti ja
- hyväksyä henkilökohtaisen budjetin sääntökirjan (liite) ohjeeksi kokeilun ajaksi.

Liitteet

- 5 8828-2018-1 HB sääntökirja_30.10 725205_1_1.pdf
6 8828-2018-2 Henkilökohtainen apu 725562_1_o.pdf

Valmistelija

Maarit Mikkonen

puh. +358 44 718 3510

Laura Eskanen

puh. +358 44 718 3400

Mari Annika Antikainen

puh. +358 44 718 6401

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyy perusturvajohtajan esityksen.

Päätös

Merkittiin, että palveluesimies Eija Väisänen ja kehittämiskoordinaattori Maarit Mikkonen saapuivat kokoukseen klo 15.35.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen edustaja Tapio Tolppanen poistui kokouksesta klo 15.51 tämän asian käsittelyn aikana.

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti vs. apulaiskaupunginjohtajan ehdotuksen.

Merkittiin, että palveluesimies Eija Väisänen ja kehittämiskoordinaattori Maarit Mikkonen poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn päätöksenteon jälkeen klo 16.08.

